

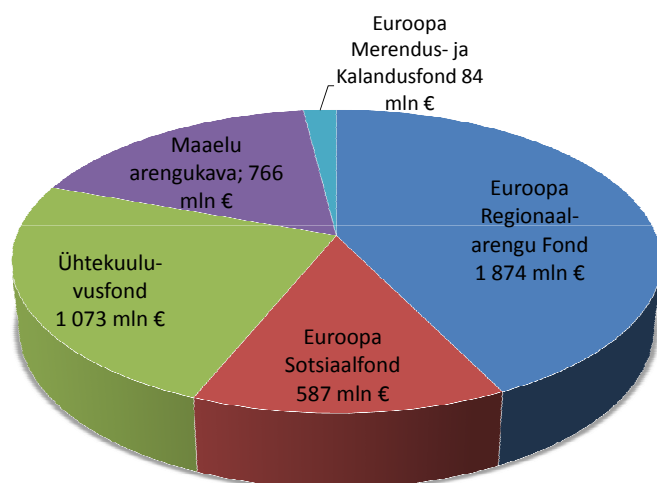
Perioodi 2014-2020 EL vahendite infoseminar

Ivar Sikk, Kadri Tali
3.märts 2014

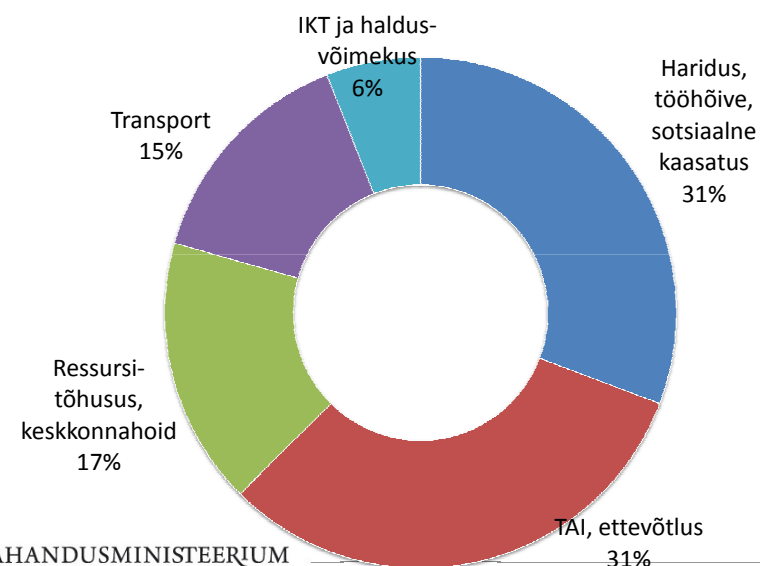
Lähtekohad

- Euroraha peab andma Eestile arengutõuke - oluliste struktuursete muudatuste läbiviimine, millel on positiivne pikaajaline mõju
- Eesti 2020/EL2020 konkurentsivõime eesmärgid: kasv ja hõive
- Riigi rahakotti ja arenguvajadusi tuleb vaadata terviklikult
- Investeeringute jätkusuutlikkus ja täiendava koormuse tekkimise vältimine eelarvetele

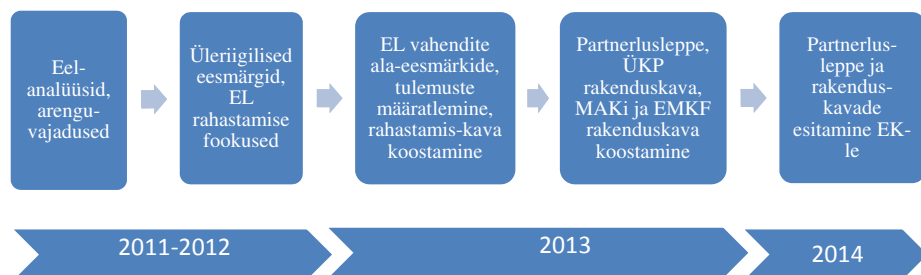
Euroopa Struktuuri- ja Investeeringufondide toetus Eestile

Struktuurivahendite rõhuasetused

Planeerimisprotsess

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Partnerite kaasamine ettevalmistusse

Strateegiliste eesmärkide ja prioriteetide seadmisel – arutelu arenguvajadustest, üleriigilistest eesmärkidest, eesmärkidest ja prioriteetidest euroraha kasutamisel).

Kaasatud: partnerite katusorganisatsioonid.

Vastutaja: Rahandusministeerium.

Valdkondlike eesmärkide seadmisel, meetmete kavandamisel - valdkondlike arengukavade uuendamisel ja euroraha kasutamise eesmärkide saavutamiseks kavandatavate meetmete ettevalmistamisel.

Kaasatud: valdkondlikud partnerid.

Vastutajad: ministeeriumid.

Kaasamise kava, kaasatavate partnerite nimekiri ja kaasamise kontaktid ministeeriumites leitavad [kodulehel](#)

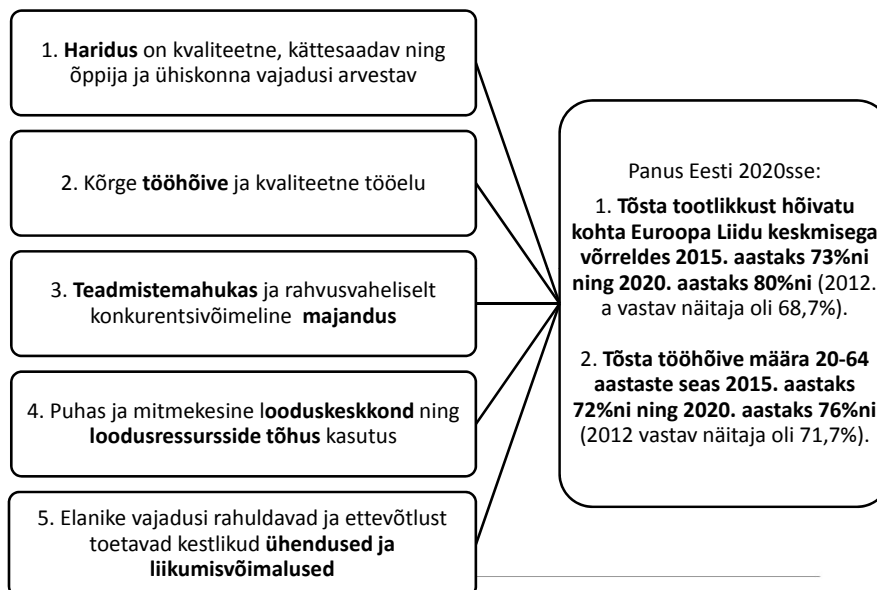
RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Euroopa Komisjoni nõuded

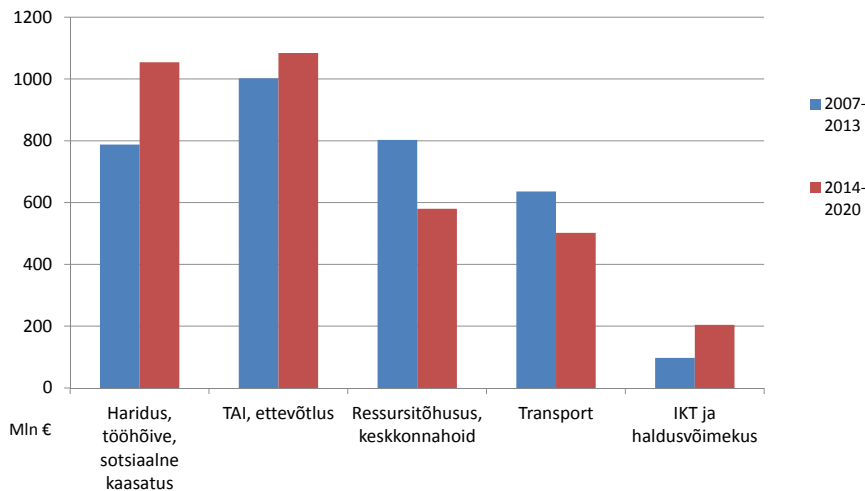
- EL 2020: hõive ja majanduskasv
- tulemustele orienteeritus (tegevustele orienteerituse asemel) ja prioriteetidele fokuseerimine
- tulemuspõhine lähenemine: 6% tulemusreserv ja sanktsioonid tulemuste mittesaavutamisel
- kooskõla riigipõhiste soovitustega
- 5 fondi raha koos planeerimine

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Euroraha kasutamise fookus viiel eesmärgil

Struktuurivahendite jaotus, mln €

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Partnerluslepe

- Erinevuste ja arenguvajaduste analüüs
- Eesmärgid ja eeldatavad tulemused
- Üldine rahastamiskava
- Ülevaade territoriaalsesse arengusse panustamisest
- Eelhindamise kokkuvõte
- Eeltingimuste täitmine
- Ülevaade rakendamise tõhususe tagamisest

ÜKP fondide rakenduskava

- Panus Eesti 2020 eesmärkidesse
- Prioriteetsete suundade kirjeldus (eesmärgid, toetatavad tegevused, valiku juhtpõhimõtted)
- Tulemusraamistik
- Rahastamiskava

Meetmed

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Prioriteetsed suunad

- 1) Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul
- 2) Sotsiaalse kaasatuse suurendamine
- 3) Tööturule juurdepääsu parandamine ja tööturult väljalangemise ennetamine
- 4) Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus
- 5) VKEd arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine
- 6) Energiatõhusus
- 7) Veekaitse
- 8) Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine
- 9) Jätkusuutlik linnapiirkondade areng
- 10) Jätkusuutlik transport
- 11) IKT teenuste taristu
- 12) Haldusvõimekus

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

2014-2020 perioodi EL vahendite kasutamise eelhindamine

Annika Uudelepp, Anne Jürgenson,
Hanna-Stella Haaristo

03.03.2014

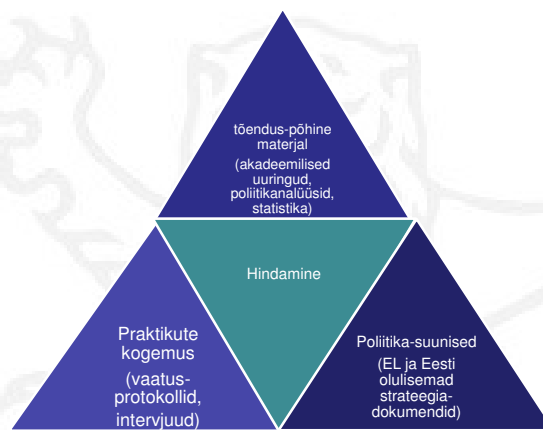
Hindamise sisu

- Andsime hinnangud:
 - programmi terviklikkusele ja asjakohasusele,
 - tulemuste hindamisele ja seirele, indikaatoritele,
 - rahastamiskava sobilikkusele,
 - panusele Euroopa 2020 eesmärkide saavutamisesse.
- Konsultatsiooni sugemetega hindamine:
 - Ajakohane tagasiside ja operatiivne reageerimine.
 - Sõltumatu partner planeerijatele kogu protsessi vältel.

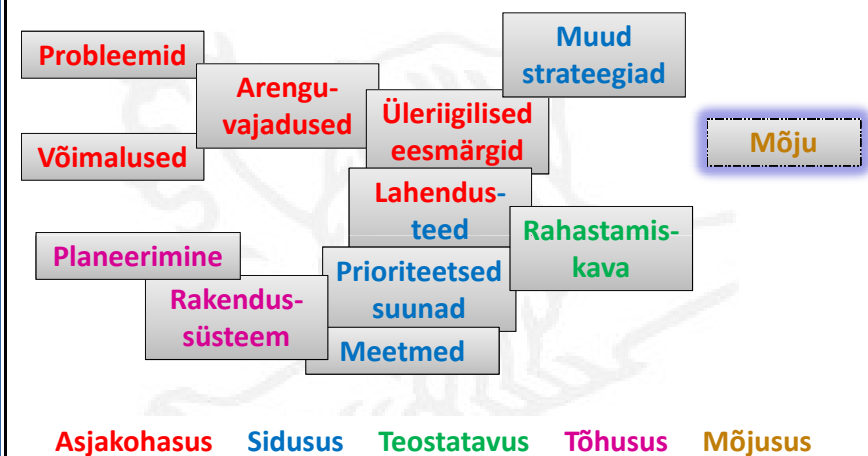
Metoodika

- Peamiselt kvalitatiivne (dokumendianalüüs, intervjuud).
- Kaardistati **oodatavad muutused** ja kontrolliti, kas
 - seatud eesmärgid toovad kaasa **olulise arenguhüppe**
 - kavandatud tegevustega on võimalik saavutada soovitud tulemus.
- Võtmeküsimus: kas ja kuidas sekkumine töötaks?

Metoodika

Hindamiskriteeriumid

Haridus, tööhõive ja sotsiaalne kaasatus

Prioriteetsed suunad:

1. Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul
2. Sotsiaalse kaasatuse suurendamine
3. Tööturule juurdepääsu parandamine ja tööturult väljalangemise ennetamine

1. Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul

Eesmärgid:

1. Kvaliteetsete hariduslike tugiteenuste abil varase koolist ja haridussüsteemist lahkumise vähendamine ning karjäärivalikute toetamine
2. Õpetajate, õppejõudude, koolijuhtide ja noorsootöötajate õpetamispädevuse parandamine, et rakendus iga õppija individuaalset ja sotsiaalset arengut toetav, õpioskusi, loovust ja ettevõtlikkust arendav õpikäsitus kõigil haridustasemetel ja –liikides
3. Kasutusele on võetud kaasaegne ja uuenduslik õppevara

Toetatavad tegevused:

- Karjäärinõustamine ja õpitugi
- Õpetajate, koolijuhtide ja noorsootöötajate arendamine
- Õpetajakoolituse pakkumise ümberkorraldamine
- E-õppevara lahenduste loomine ja kasutuselevõtt
- Koolide IKT taristu kaasajastamine

1. Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul

Eesmärgid:

1. Demograafiliste muutustega arvestav ja kaasava hariduse põhimõtetest lähtuv koolivõrk, mis tagab võrdse ligipääsu kvaliteetsele haridusele kõigis Eesti piirkondades

Olulisemad mõõdikud:

- 35% põhikoolilõpetajatest jätkavad õpinguid kutsehariduses
- 35% raskete hariduslike erivajadustega õpilastest on kaasatud tavakooli

Toetatavad tegevused:

- Üldhariduskoolide võrgu korrastamine:
 - Klassikaliste gümnaasiumide rajamine
 - Gümnaasiumiastmest loobuvate või ühinevate põhikoolide ümberkohandamine
 - Investeeringud õppekeskkonda HEV õpilaste kaasamiseks
 - HEV koolide võrgu ümberkorraldamine

1. Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul

Eesmärgid:

1. Õpe kutse- ja kõrghariduses on suuremas vastavuses tööturu vajadustega ning toetab ettevõtlikkust
2. Kutse- ja erialase kvalifikatsiooniga täiskasvanute osakaal on suurenenud, inimeste elukestva õppe võtmepädevused on paranenud ning suurenenud on nende konkurentsivõime tööturul

Toetatavad tegevused:

- Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi käivitamine
- Töökohapõhise õppe pakkumine
- Praktikakorralduse parendamine kutse- ja kõrghariduses
- Madalama haridustaseme ja oskustega täiskasvanute tagasitoomine tasemekoolitusse põhi- ja keskhariduse tasemele
- Täiskasvanute karjäärinõustamine
- Täiend- ja ümberõpe, võtmepädevuste arendamine

2. Sotsiaalse kaasatuse suurendamine

Eesmärgid:

1. *Lapsehoiu ja puuetega laste tugiteenuseid saanud lapsevanemate osalemine tööturul on suurenenud*
2. *Sotsiaalteenuseid saanud erivajadustega, hoolduskoormusega ja toimetulekuraskustega inimeste osalemine tööturul on suurenenud*
3. *Teenust saanud inimeste alkoholi tarvitamine on vähenenud*

Toetatavad tegevused:

- lapsehoiuteenuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse suurendamine
- sotsiaal- ja tugiteenuste pakkumine erivajadustega inimestele ja nende kõrge hoolduskoormusega pereliikmetele
- Asendushoolduse kvaliteedi tõstmine, tugi- ja järelteenuste pakkumine
- Vanglast vabanenutele tugiteenuse pakkumine
- Alkoholi sõltuvuse ennetamine, varane avastamine, ravi ning tugisüsteemide arendamine

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

2. Sotsiaalse kaasatuse suurendamine

Eesmärgid:

4. *Kaasaegne, regionaalselt kättesaadav ja optimaalne tervishoiu esmatasandi- ja aktiivravivõrk võimaldab pakkuda kvaliteetseid ja jätkusuutlikke tervishoiuteenuseid*
5. *Kvaliteetsemad ja integreeritud hoolekandeteenused toetavad tegevuspiiranguga ning hoolduskoormusega naiste ja meeste aktiveerumist, sh osalemist tööturul*

Toetatavad tegevused:

- esmatasandi tervishoiukeskuste loomine tõmbekeskustes
- Piirkondlike haiglate arendamine eesmärgiga toetada võrgustumist maakondlike haiglatega
- kvaliteetsete teenuskohtade loomine
- tegevuspiiranguga inimeste kodude kohandamine nende vajadustele vastavaks

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

2. Sotsiaalse kaasatuse suurendamine

Eesmärgid:

6. *Kohanemis- ja lõimumisteenustes osalenute konkurentsivõime Eesti ühiskonnas, sh tööturul, elukestvas õppes ning kodanikuühiskonnas osalemiseks on paranenud*
7. *Kaasamine ja tööhõivevalmiduse parandamine noorte, sh tõrjutusriskis noorte, seas*

Toetatavad tegevused:

- Kohanemis- ja lõimumisprogrammide läbiviimine
- NEET noorte õppesse tagasitoomine, tööturule suundumise toetamine
- Tööotsinguteks ettevalmistavad töötoad
- Töövarjupaevad ja tööproov

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

3. Tööturule juurdepääsu parandamine ja tööturult väljalangemise ennetamine

Eesmärgid:

1. *Vähenenud töövõimega inimeste osalemine tööturul ja tööhõives on suurenenud ja tööealise elanikkonna töövõime vähenemine on pidurdunud*
2. *Aktiivsetel tööturuteenustel osalenud väiksema konkurentsivõimega sihtrühmade tööhõive on suurenenud*

Toetatavad tegevused:

- Töövõimekindlustuse süsteemi reform
- “Minu esimene töökoht”
- Tööturul osalemist toetavad teenused tööturu riskirühmadele

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

PEAMISED TULEMUSED JA SOOVITUSED

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Koondhinnang 12. juuli 2013 a partnerlusleppe ja rakenduskava versioonile

Hinnang	Sekuriteetne ja loogiline ajakohasus	Koostööküsimused ja strateegiliste dokumentidega	Horisontaalne põhinõuete järgimine	Infotehnoloogia kasutamine ja siseteadused	Rahastamisvõime	Parus „Euroopa 2020“ eesmärkidele
PSid 1 ja 2. Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul ning taristu toetamiseks elukestvat õpet ja hõives osalemiseks vajalikke oskuste saamist						
PSid 3 ja 4. Teenused tagamaks võrdseid võimalusi hõives osalemiseks ja taristu toetamiseks võrdseid võimalusi hõives osalemiseks						
PS 5. Kasuvõimeline ettevõtte ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus						
PS 6. Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete ja piirkondliku ettevõtluse arendamine						
PS 7. Energiatõhusus						
PS 8. Veekaitse						
PS 9. Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine						
PS 10. Jätusuutlik linnapiirkondade areng						
PS 11. Jätusuutlik transport						
PS 12. KT toetuste taristu						
PS 13. Hõives osalemine						

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

HARIDUS

Haridus

- Tööturu ja haridussüsteemi paremale seostamisele kui peamisele väljakutsele keskendumine
 - Tugev seos **elukestva õppe strateegia** eesmärkidega, keskendumine selles loetletud kitsaskohtadele
- Ülesehitus loogiline, eesmärgid ja tegevused omavahel seotud.
- Ambitsioonikamad ja seeläbi suuremale arenguhüppele viitavad tulemusindikaatorid.

Haridus

Edasises töös oluline silmas pidada:

- Kvaliteetne koostöö erinevate ametkondade vahel.
- Võrdõiguslikkuse ja sooliste eripäradega arvestamine.
- Täiskasvanute koolitus kasvuvaldkondades.
- Koosõla teiste prioriteetsete suundadega (nt koolivõrgu korrastamine – alushariduse taristu arendamine – transpordivõimaluste arendamine).
- Uute indikaatorite jälgimine töömahukas.

HÕIVE JA SOTSIAALNE SIDUSUS

Hõive ja sotsiaalne sidusus

- Tähelepanu **sotsiaalsel kaasatusel** ning **riskirühmade tööalase konkurentsivõime** kasvul
 - Sotsiaalse kaasatuse tegevused suunatud **laiale riskirühmade spektrile**.
 - Tööturuteenuste osas rahastatakse **uusi teenuseid**. Sihtrühmad: töövõimekaoga inimesed, noored, pensioniealised, madala kvalifikatsiooniga inimesed.

Hõive ja sotsiaalne sidusus

- Edasises töös tähelepanu neile teemadele:
 - Aitame töövõimekaoga inimesed tööle, aga tegelema peab ka **tervisekao ennetusega** töökeskkonnas.
 - **Töötukassa ja kohalike omavalitsuste koostöö** multiprobleemsete inimeste toetamisel – kuidas hakkab tööle?
 - Ei ole selge, kuidas on tagatud **arstiabi kättesaadavus** hajaasustusega piirkondades, nt ligipääs uutesse tõmbekeskustesse planeeritud tervisekeskustesse.

Teadmistemahukas ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline majandus

Prioriteetsed suunad:

- 4) Kasvuvõimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus
- 5) Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine

4. Kasvuvõimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus

Eesmärgid:

1. T&A ja kõrgharidus on kõrgetasemeline ja Eesti on rahvusvahelises TAI alases koostöös aktiivne ja nähtav

Toetatavad tegevused:

- Riikliku tähtsusega teaduse infrastruktuuri toetamine teekaardi alusel (sh ESFRI teekaart) ning osalemine üle-euroopalistes T&A infrastruktuurides
- Teadus- ja arendusasutuste ning kõrgkoolide missiooni tugevdamine, struktuursete muutuste läbiviimine, keskendumine põhivaldkondadele
- Teaduse eesliinil tegutsevate teaduse tippkeskuste toetamine
- Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine
- Teaduse populariseerimine noorte seas ja kogu ühiskonnas

4. Kasvuvõimeline ettevõtlus ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline teadus- ja arendustegevus

Eesmärgid:

2. Teadus- ja arendustegevus toimib Eesti ühiskonna ja majanduse huvides ning TAI süsteem toetab majandusstruktuuri muutumist teadmistemahukamaks
3. Ressursisäästlikumad ettevõtted
4. Eesti ettevõtted toodavad efektiivselt kõrge lisandväärtusega tooteid ja pakuvad innovaatilisi teenuseid

Toetatavad tegevused:

- Nutika spetsialiseerumise kasvulade toetamine
- Järelkasvu toetamine -erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise valdkondades
- Ettevõtete, teadusasutuste ja teiste partnerite koostööstruktuuride toetamine nutika spetsialiseerumise valdkondades
- *Start-up* ettevõtluse hoogustamine
- Valdkondlikud teadusprogrammid ühiskondlike väljakutsete lahendamiseks
- Ettevõtja arengu toetamise terviklahendus
- Uute ja keskkonnasõbralike lahenduste kasutuselevõtu toetamine, sealhulgas ressursijuhtimissüsteemide, parima võimaliku tehnika ja lõpp-puhastustehnika rakendamine. Jäätmetekke vähendamine ja vältimine, taaskasutus.

5. Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine

Eesmärgid:

1. VKEd on konkurentsivõimelised ning nende eksport on kasvanud

Toetatavad tegevused:

- Ettevõtliku hoiaku ja ettevõtja kui ametivaliku populariseerimine
- Uute ambitsioonikate ärimudelitega ettevõtete juurdekasvu soodustamine, sh tegevuskeskkonna ja finantseerimisvõimaluste parandamine
- Kapitalile ligipääsu parandamine
- Turismi ekspordi suurem lisandväärtus, sh Eesti reisisihi tuntuse suurendamine, turismitoodete arendus (fookuseks koostöö ja eksport) ja rahvusvaheliste suursündmuste toetamine
- Loomemajanduse valdkonna ettevõtete konkurentsivõime tõstmine, ekspordimahtude suurendamine ja loomemajanduse potentsiaali sidumine ülejäänud majandusega

5. Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine

Eesmärgid:

1. Tööhõive ja ettevõtlusaktiivsus väljaspool Tallinna ja Tartu linnapiirkondi on kasvanud

Toetatavad tegevused:

- Regionaalsete kompetentsikeskuste arendamine
- Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise taristuinvesteeringud
 - Ettevõtlusalade, inkubaatorite ning nende tugitaristu arendamine
 - Piirkondliku külastuskeskkonna ja turismi arendamine
 - Toimepiirkondade keskustes avaliku linnaruumi arendamine
 - Ühenduste ja liikuvuse parandamine tagamaa ja keskuste vahel ning keskuste sees
- Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS NING ETTEVÕTLUS

Teadus- ja arendustegevus

- Tervitatav on teadussüsteemi **suurem suunatus ühiskonna/majanduse vajadustele**.
- Nutika spetsialiseerumise teostamine on tõsine väljakutse. Edukus sõltub edasisest tööst:
 - Kas oleme piisavalt muudatustele suunatud ja piisavalt spetsialiseerunud? Praegu puudub täpsem analüüs.
 - Elluviimine eeldab **uuel tasemel koostööd**, selle valdkonna tegevuste elluviimise kogemused ei ole olnud lootustandvad.
 - Kuidas hakkavad toimima seosed teiste valdkondadega?

Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE) arendamine

- Eesmärgid ja enamus tegevustest on **selgelt fokuseeritud** ettevõtete kasvule ja ekspordivõime paranemisele.
- Tulemusindikaatorid on tugevalt mõjutatud välistest teguritest, mistõttu on hiljem keeruline tulemusi hinnata.
- Edasises töös ootaks tähelepanu neile teemadele:
 - Kas **kapitali kättesaadavuse** parandamiseks mõeldud laenu- ja tagatistooted on ülesehitatud nii, et nad jõuavad õige sihtgrupini ja toetavad ettevõtete kasvu ja ekspordivõimet?
 - Vastav indikaator ebatäpne.

Piirkondade konkurentsivõime suurendamine

- Eesmärk tervitatav - tööhõive ja ettevõtlusaktiivsus on kasvanud väljaspool Tallinna ja Tartut.
 - Positiivne on soov arvestada piirkondlike arengueelduste parema kasutamisega ja tagada ühtlasem piirkondlik areng.
- Küsitav, kas tegevused tagavad eesmärgi saavutamise:
 - Tegevusi väga palju (inkubatsioon, tööstusalad, turism, avalik linnaruum, jne) ja **fookus ebaseelge.**

RAHANDUS-
MINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Elanike vajadusi rahuldavad ja ettevõtlust toetavad kestlikud ühendused ja liikumisvõimalused

Prioriteetsed suunad:

- 9) Jätkusuutlik linnapiirkondade areng
- 10) Jätkusuutlik transport

9. Jätkusuutlik linnapiirkondade areng

Eesmärk:

1. Erinevaid liikumisviise integreeriv ning inim- ja keskkonnasõbralik linnaruum

Toetatavad tegevused:

- avalik linnaruum ja säästlik linnaline liikuvus

Eesmärk:

2. Kodulähedased lasteaia- ja lapsehoiuvõimalused suuremate linnapiirkondade elanike jaoks on tagatud

Toetatavad tegevused:

- lasteaiakohtade loomine

9. Jätkusuutlik linnapiirkondade areng

Eesmärk:

- Olulisemad alakasutatud alad Ida-Virumaa suuremates linnapiirkondades on taaselavdatud

Toetatavad tegevused:

- avalik linnaruum ja säästlik linnaline liikuvus
- mahajäänud alade taaselustamine

10. Jätksuutlik transport

Eesmärk:

1. Inimeste ja kaupade liikumisvõimaluste arendamine

Toetatavad tegevused:

- TEN-T võrgustiku arendamisele, kus prioriteediks on raudtee ja maantee, väiksemas mahus investeeritakse Tallinna Lennujaama

Eesmärk:

2. Vähenenud on reisimiseks kuluv aeg ning suurenenud on raudtee- ja muu ühistranspordi atraktiivsus, turvalisus, ligipääsetavus ja keskkonnasõbralikkus

Toetatavad tegevused:

- Raudtee läbilaskevõime suurendamine, raudteelõikude rekonstrueerimine
- Erinevate liikumisviiside omavaheline ühendamine

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

TRANSPORT JA JÄTKUSUUTLIK LINNAPIIRKONDADE ARENG

Jätksuutlik transport

- Eesmärgid on fookuseeritud ja keskenduvad konkreetsetele tegevustele.
- Tulemusindikaatorid ehk liialt optimistlikud:
 - Rongireisijate arv kasvab 100%, 20 kordatehtud/rekonstrueeritud ühistranspordipeatust kasvatab kasutajate arvu 50%.
- Edasises töös pöörata tähelepanu:
 - **Maapiirkondade ühenduste** arendamisele on vähe tähelepanu pööratud.
 - Hetkel pole andmeid inimeste liikumistrajektooride kohta – vaja **transpordi seiresüsteemi**, mis võimaldaks hinnata ühenduste kvaliteedi vastavust inimeste vajadustele ja ootustele.

Linnapiirkonnad

- Fokuseerimine linnapiirkondadele ja **eraldi Ida-Virumaale** on oluline.
- Tervitatav on **terviklahenduste eelistamine** (nt ühistranspordi kasutamise soodustamiseks).

Puhas ja mitmekesine looduskeskkond ning loodusressursside tõhus kasutus

Prioriteetsed suunad:

- 6) Energiatõhusus
- 7) Veekaitse
- 8) Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine

6. Energiatõhusus

Eesmärk:

1. Energiasäästlik eluasemesektor ja tänavalgustus ning taastuvenergia osakaalu kasv lõpptarbimises

Toetatavad tegevused:

- Korterelamute rekonstrueerimine
- Alternatiivsete kütuste kasutuselevõtu suurendamine transpordis
- Soojuse efektiivsem tootmine ja edastus
- Tänavavalgustussüsteemide rekonstrueerimine

7. Veekaitse

Eesmärk:

1. Nõuetekohane veemajandustaristu üle 2000 inimekvivalendiga reoveekogumisaladel
2. Korrastatud saastunud alad, veekogud ja märgalad

Toetatavad tegevused:

- ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemide ehitamine ja rekonstrueerimine
- Jääkreostusobjektide likvideerimine, rikutud veeökosüsteemidega märgalade taastamine ja veekogude tervendamine

8. Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine

Eesmärk:

1. Paranenud seisundis kaitstavad liigid ja elupaigad
2. Korrastatud saastunud alad, veekogud ja märgalad

Toetatavad tegevused:

- Veekogude tervendamine
- Poollooduslike koosluste hooldamisega seotud investeeringud
- Kaitsealade infrastruktuuri arendamine

Eesmärk:

3. Kliimamuutuste ja ulatuslike reostuste põhjustatud hädaolukordadele reageerimise võimekuse kasv

Toetatavad tegevused:

- meteoroloogilise ja hüdroloogilise seire tõhustamine
- Päästetehnika soetamine

KESKKONNAKAITSE JA RESSURSI TÕHUSUS

Veekaitse

- Paraneb pinna- ja põhjavee seisund ning vähenevad inimeste terviseriskid.
- **Veemajanduse taristu** valdkonna eesmärgi täitmine sõltub mh:
 - inimeste valmisolekust liituda ühisveevärgi ja – kanalisatsiooniga,
 - kaasfinantseerimise võimekusest.
- Edasises töös pöörata tähelepanu:
 - Kui eelmistel perioodidel pole eesmärgi täiel määral täidetud, mida nüüd teha paremini?
 - kuidas suudetakse tagada investeeringute jätkusuutlikkus?

Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmistumine

- Paraneb kaitstavate liikide ja elupaikade seisund ning suureneb ökosüsteemide võime pakkuda ühiskonnale teenuseid. **Pikaajaline investering elukeskkonda.**
- Panustatakse Eesti võimekuse kasvu hädaolukordadele reageerimisel, eriti Läänemere strateegias olulise merereostuse avastamise ja likvideerimise võimekuse vallas ja selle kaudu vähendatakse ka hädaolukordadest tingitud reostuskoormust keskkonnale.

Energiatõhusus (I)

- **Energiasäästumeetmete terviklahenduste toetamine** (kaugküttevõrkude renoveerimine, elamute terviklik soojustamine, tänavavalgustuse renoveerimine) loob olulise eelduse üldise energiatõhususe ja madala süsinikumajanduse eesmärkide saavutamisel.
- Kohaliku biokütuse - biometaanitootmise ja kasutamise toetamine loob eeldused fossiilkütuste asendamiseks kohalike taastuvkütustega.

Energiatõhusus (II)

- Edasises töös pöörata tähelepanu:
 - **Biometaani** toetamise meetme puhul sõltub eesmärkide saavutamise tankimise taristu ja sõidukite piisava arvu lisandumisest, mistõttu on oluline üldise positiivse fooni loomine ja kogu väärtusahela toetamine.
 - Erasektori kaasamisel on võtmetähtsusega **riigipoolse usalduse ja pikaajalise seadusandliku kindluse** (kohalike biokütuste aktsiisivabastus, turutõkete ületamiseks hinnatoetused, biometaani standardi väljatöötamine) loomine ja kokkulepetest kinnipidamine.
 - “Biometaani Delta-küsimuse” lahendamine [*biometaani omahind on kõrgem surumaagaasi hinnas*] on eeldus biometaani kasutamiseks transpordis.

Energiatõhusus (III)

- Biometaani **potentsiaal** on **kasutamata**
- Ühiskonnale on kohaliku taastuv mootorikütuse tootmine **kasulik**
 - **Kaudsed positiivsed mõjud 271 mln EUR/a**
- Biometaani **tasub toota**
- Biometaani ja maagaasi **omavahelist konkureerimist** tuleb **vältida**
 - metaankütused on **keskkonnasõbralikumad**
- **Metaankütuste hinna kujundus peab soosima** metaankütuseid
- Metaankütused peavad jääma **kuni 30% soodsamaks vedelkütustest**
- **Biometaan** peab jääma **kütuseaktsiisi vabaks**
- toetused on SF meetmete eelnõus ja CO2 kvooditasudes biometaani toetamiseks kogu väärtusahela ulatuses,
 - toetada tuleb surubiometaan ja surumaagaasi hinnavahet kuni hinna ühtlustumiseni ja tanklataristu teket (vähemalt 25 tanklat)

Hendrikson & Ko

Euroopa Liidu
struktuuritoetus

Eesti tuleviku heaks

Perioodi 2014-2020 EL vahendite kasutamise
partnerluslepe ja ühtekuuluvuspoliitika
fondide rakenduskava

keskkonnamõju strateegiline hindamine

KOKKUVÕTE

03.03.2014

Riin Kutsar

KSH kohustus ja selle eesmärgid

Keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) teostati tulenevalt Euroopa Nõukogu direktiivist 2001/42/EÜ ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanjuhtimissüsteemi seaduse § 33 lõike 1 ja § 35 lõigete 1 ja 2 alusel. KSH on algatati rahandusministri 20.12.2012 käskkirjaga nr 161. Strateegilisteks planeerimisdokumentideks on perioodi 2014-2020 Euroopa Liidu vahendite kasutamise partnerluslepe ja ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise üldine eesmärk on edendada keskkonnaningimustega arvestamist, tagades seeläbi keskkonnakaitse kõrge taseme ning edendades säästvat arengut.

KSH korraldus

KSH viidi läbi samaaegselt rakenduskava ja partnerluslepe eelnõu koostamisega, analüüsides rakenduskava elluviimisega kaasnevat keskkonnamõju. KSH eksperdid osalesid eesmärkide, tulemuste ja indikaatorite, meetmete valiku ja rahastamiskava aruteludel ja seminaridel ning esitasid soovitusi ka jooksvalt.

Keskkonnamõjude hindamisel kasutas ekspertrühm kvalitatiivset hindamist, mille käigus hinnati meetmete rakendamise kaasnevat otset ja kaudset mõju keskkonnale ja analüüsiti, kuivõrd kavandatud eesmärgid aitavad kaasa keskkonnanäesmärkide saavutamisele.

Hindamine viidi läbi kahes osas: vastavusanalüüs ja välismõjude analüüs.

Vastavusanalüüs

Vastavusanalüüs käigus hinnati rakenduskava eesmärkide vastavust ja kooskõla riiklike ja rahvusvaheliste valdkondlike eesmärkidega. Anti hinnang rakenduskava eesmärkide vastavus EL poliitikas seatud eesmärkidele - Euroopa 2020, Läänemere piirkonna strateegia, ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020 ning vastavus Eesti keskkonnastrateegia eesmärkidele - Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030, Eesti 2020.

Kõikide prioriteetsete suundade ja alaeesmärkide hindamise tulemusena jõuti järeldusele, et rakenduskavas püstitatud eesmärgid ei ole vastuolus riigi keskkonnastrateegia eesmärkidega. Mitmed kavandatud rakenduskava suunad aitavad otseselt kaasa keskkonnanäesmärkide saavutamisele: „Energiaühendus”, „Veekaitse” ja „Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine”.

Partnerluslepe ja rakenduskava aitavad kõige enam kaasa keskkonnanäesmärgile „Tervis ja elukeskkonna kvaliteet”. Kõik seatud prioriteetsed suunad aitavad osaliselt või kaudselt kaasa teatud keskkonnanäesmärkide saavutamisele.

Rakenduskavas püstitatud eesmärgid ei ole vastuolus riigi keskkonnastrateegia eesmärkidega, kuid alaeesmärk „Ettevõtete ja ühiskonna vajadustele vastavad ühendusvõimalused välispartneritega” pigem ei aita kaasa keskkonnanäesmärkide – „Loodusvarade säästlik kasutamine ja jäätmetekke vähendamine” ning „Maastike ja looduse mitmekesisuse säilitamine” -saavutamisele. Nimetatud eesmärgiga võivad kaasneda negatiivsed looduskasutuse muutused (sõltuvad konkreetsest tegevusest ja selle asukohast). Negatiivse keskkonnamõju ilmnemise tõenäosust on võimalik vähendada projektide keskkonna aspektide arvestamisega.

Välismõjude analüüs

Välismõjude analüüs käigus hinnati rakenduskavas toodud meetmeid mõjutatavate valdkondade kaupa.

Looduskeskkonna hindamisel on aluseks võetud Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030 seatud eesmärgid:

- Loodusvarade säästlik kasutamine ja jäätmetekke vähendamine
- Maastike ja looduse mitmekesisuse säilitamine
- Kliimamuutuste leevendamine ja õhu kvaliteet
- Keskkond, tervis ja elu kvaliteet

Inimarengu seisukohalt probleemsed valdkonnad, millele keskenduti KSH teostamisel olid (probleemsete valdkondade määratlemisel olid aluseks Eesti Inimarengu Aruannetes esitatud ülevaated):

- Oodatav eluiga ja inimese tervis
- Sissetulekud ja elujärg
- Võrdsus ja sallivus
- Kohanemine demograafiliste protsessidega

Mõju looduskeskkonnale

Perioodi 2014-2020 partnerlusleppes ning ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas ei seata eesmärgi ega arenguprioriteete, mille rakendumisel oleks ette näha negatiivse mõju suurendamine looduskeskkonna aspektidele.

Horisontaalse teemana on partnerluslepe ette näinud keskkonnanõu ja kliima. Rakenduskava tegevuse elluviimisel on keskkonnanõu planeeritavad ja sellesse panustavad tegevused kavandatud mitme konkreetse prioriteetse suunana. Prioriteetses suunas „Veekaitse” parendatakse ning kaitstakse põhja- ja pinnavee varude olemasolu veemajanduse taristu kaasajastamise ja saastunud alade korrastamisega. Prioriteetse suunaga „Energiaühendus” edendatakse taastuvenergia kasutuselevõtu eluaseme- ja transpordisektoris ning soodustatakse ressursisäästlike lahenduste ning parima võimaliku tehnika kasutuselevõttu. Keskkonnakaitsele panustatakse ka prioriteetses suunas „Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine”, millega tõstetakse kliimamuutuste leevendamise ja hädaolukordadele reageerimise võimekust ning toetatakse tegevusi, mis panustavad liikide ja elupaikade soodsa seisundi saavutamisse, samuti toetatakse maastike mitmekesisuse saavutamist, tagamaks elupaikade toimimise ühtse ökoloogilise võrgustikuna.

Prioriteetses suunas „Jätkusuutlik transport” panustatakse säästvasse arengusse transpordiühenduste edendamise ning ühistranspordi arendamise kaudu. Prioriteetsetes suundades „IKT teenuste taristu” ning „Parem riigivalitsemine” toetatakse e-teenuste ja muude avalike teenuste edendamist, mis panustab säästvasse arengusse liikumisvajaduse vähendamise kaudu.

Mõju inimesele

Perioodi 2014-2020 partnerlusleppes ning ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas ei seata eesmärgi, arenguprioriteete või kavandata meetmeid, mille rakendamisel kaasneks negatiivne mõju inimese tervisele või heaolule.

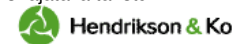
Kavandatu elluviimine aitab kaasa Eesti sotsiaalarengu edenemisele – ette on nähtud majanduskasvu toetamine läbi hariduses ja tööhõives osalemist kasvavate prioriteetsete suundade ja meetmete. Samuti toetatakse tervise edendamist ja oodatava keskmise eluea kasvule adresseeritud tegevusi ühiskonna ees seisvate vältimatutest arengusuundumustest tulenevate mõjudega arvestamiseks (eelkõige demograafilised muutused).

Positiivsete mõjude suurendamine on võimalik läbi partnerlusleppes määratletud horisontaalsete põhimõtete parema integreerimise läbivalt rakenduskava prioriteetsetesse suundadesse ja indikaatoritesse (mitte eestikeelse elanikkonna kaasamine ühiskonna arengusse, sotsiaalset sidusust suurendavate põhimõtete laiem käsitlus, sooliste erinevuste täpsem kajastamine).

Soovituslikud täiendusettepanekud, mis peaksid olema horisontaalsete põhimõtetenähtena lahti kirjutatud ning leidma ühtlasi ka läbivat käsitlust:

- Rakenduskavas kirjeldatud prioriteetsete suundade eesmärkide seadmisel peab olema tagatud ka keskkonnahoid. Lisada kõikide kavandatud prioriteetsete suundade ja seatud alaeesmärkide juurde nõue, et nad ei tohi olla vastuolus „keskkonnahoiu ja kliima“ eesmärgiga. Keskkonnahoiu (nt taastumatute ressursside säästmine, taastuvate ressursside parendamine ja suurendamine) ja kliima (kliimamuutuse mõju vähendamine ja kliimamuutustega kohanemine) põhimõtetest ühtse arusaamise tagamiseks ning nendest kinnipidamiseks on vajalik need põhimõtted horisontaalsete meetmete all kirjeldada (projektide ettevalmistamisel ja ellu viimisel parandatakse keskkonnaseisundit).
- Konkreetsete suundade sekkumiste/meetmete kujundamisel võtta aluseks rohemajandamise põhimõtteid.
- Integreerida energia- ja ressursisäästu lahenduste sekkumismehhanismid läbivalt läbi kõikide prioriteetsete suundade.
- Laiendada tuleks keskkonnatervise küsimuste käsitlust partnerlusleppes ning rakenduskava investeerimisprioriteetide juures.
- Oluline on seostada sotsiaalse sidususe valdkond laiemas ulatuses ka investeerimisprioriteetide alaeesmärkide ning indikaatoritega, edendamaks püüdlemist sidusa ühiskonna suunas (mitte-eestikeelse rahvastiku tugevam panustamine Eesti ühiskonna igapäevasesse toimimisse, sooliste erinevuste vähendamine jm eesmärkide tasandil esile toodud kitsaskohad).
- Võttes arvesse lähikümnendi arvatavaid demograafilisi muutusi, on oluline täiendavalt rõhutada tehtavate investeeringute polüfunktsionaalsust, edendamaks rajatava taristu kasutamise võimalusi rahvastiku demograafilise koosseisu muutudes.

Ettepanekud rakenduskava prioriteetsete suundade lõikes:

Prioriteet	Soovitus	Soovitustega arvestamine
➤ Taristu toetamiseks elukestvat õpet ja hõives osalemiseks vajalike oskuste saamist/ Sotsiaalse kaasatuse suurendamine	soosida ümberkorraldusi olemasolevas ühistranspordivõrgus viimaks transpordikorraldust vastavusse koolivedude vajadusele.	Toetatavad investeeringud peavad panustama elukestva õppe strateegia eesmärkide saavutamisse ning investeeringute valiku aluseks peab olema üldhariduskoolide võrgu korrastamise kava, mis sisaldab hariduse paremale kvaliteedile ja ligipääsetavusele suunatud kriteeriume riigigümnaasiumite loomise asukoha valikuks ning põhikoolide gümnaasiumitest lahutamiseks, planeeritavat haridusastute võrgu ruumilist paiknemist ja prioriteetsete investeeringute kava.
➤ Teenused tagamiseks võrdseid võimalusi hõives osalemiseks/ Sotsiaalse kaasatuse suurendamine	kajastada rakenduskava prioriteetsete suuna käsitluses ruumilise vajadus ühiskondliku ja töandjate hoiakute kujundamiseks, edendamaks antud sihtrühma osalemist tööturul.	Ettevõtliku hoiaku ja ettevõtja kui ametivaliku populariseerimiseks kujundatakse ettevõtlikusõbralikke hoiakuid ühiskonnas ja tõstetakse ettevõtlikust. Seejuures aidatakse kaasa huvi tekitamisele innovatsiooni vastu.
➤ Taristu toetamiseks võrdseid võimalusi hõives osalemiseks/ Sotsiaalse kaasatuse suurendamine	avada rakenduskava prioriteetsete suuna käsitluses ruumilise ligipääsu tagamise olulise tervishoiuasutuste võimaliku ümberstruktureerimise kavandamisel, seda nii aktiivrivivõrgu kui esmatasandi tervisekeskuste puhul.	Prioriteeti on praeguseks enam fokusseeritud ning keskendub enam ja selgemini tööturule juurdepääsu tagamise rakendusmeetmetega.
➤ Jätakuuultik transport	laiendada dokumentides raudteel toimivate kaubavedude käsitlust. Transpordisektori arendamiseks panustatakse strateegilise tähtsusega teedetaristu arendamisele, kuid kirjeldada tuleks sisuliselt ka võimalusi	Võetud arvesse: Elarvperiõõdi tegevused keskenduvad TEN-T võrgustiku arendamisele, kus prioriteediks on raudtee ja maantee.

Prioriteetsete suundade lõikes välja toodud soovitud sekkumiste/meetmete kujundamiseks:

Prioriteet	Soovitus	Soovitustega arvestamine:
➤ Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul	<ul style="list-style-type: none"> tuua välja rohemajanduse ja roheoskuste teadmiste suurendamise vajadus ning enam integreerida kutse- ja täiendusõppesse rohemajandamise põhimõtete tutvustamine ja teavitamine nende rakendamise võimalustest igapäevase tootmis- ja teenuste protsessi korraldamisel ja läbiviimisel (nt roheoskuste lõimimine õppekavades nn põhiainetega, et saavutada erialaspetsiifilised oskused; roheoskuste täienduskoolitust tööturul olevatele spetsialistidele); seostada innovaatiline majandus ning innovaatilisus üldisemalt keskkonnahoidlike lahenduste ja uuenduste elluviimisega. 	<p>Tagatakse õppevahendite ja õppekirjanduse vastavus kaasaja vajadustele, näiteks e-õppevara ja innovaatiliste õppevahendite loomine sh nt digikultuuri arengu toetamiseks ja keelteoskuse süvendamiseks.</p> <p>Haridusastute võrgu arendamisel tehtavate investeeringute puhul tuleb tagada hoonete energiatõhusus (üalpidamiskulude kokkuvõtteid) ja multifunktsionaalsust.</p>
➤ Kasuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus	lisaks kaaluda innovatsiooni poliitika meetmeid nagu näiteks toetusud ööinnovatsioonidele, rohelised riigihanked, koostöö arendamine kõrgkoolidega arendades sh koostööd teadlaste ja ettevõtete vahel keskkonnamõju vähendamise lahenduste väljatöötamiseks. Toetuste andmisel saab seada erisusi ka keskkonnahoiu arvestamiseks innovatsiooni läbiviimisel.	Riigi konkurentsivõime sõltub üha enam majanduse ressursi- ja energiamahukusest ning erinevate sektorite võimest kasvatada ressursi- ja energiasäästu uute tehnoloogiate ja lahenduste kasutuselevõtu kaudu Tegevustega panustatakse Euroopa Komisjoni juhtalgate „Ressursitõhus Euroopa“, ELI tööstusheite, energiasäästu ja jäätmete direktiivide eesmärkide saavutamise parima võimaliku tehnika kasutuselevõtu ning jäätmete korduskasutuseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu edendamiseks.

Prioriteetsete suundade löikes välja toodud soovitusel sekkumiste/meetmete kujundamiseks:

Prioriteet	Soovitus	Soovitustega arvestamine:
<p>> Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete ja piirkondliku ettevõtluse arendamine</p>	<p>oluline on toetada eelkõige säästva turismiga seotud tegevust ja asjakohast suutlikkuse suurendamist, et edendada keskkonnateadlikkust, keskkonna säilitamist ja kaitsmist, austust looduse, taimestiku, bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide ning kultuurilise mitmekesisuse vastu.</p>	<p>Ettevõtluse arengu seisukohast on oluline kasutada ära piirkondade loodus- ja kultuuripärandist tulenevad eeldused, seda nii turismisektori arendamiseks kui ka laiemalt piirkondliku majanduse elavdamiseks.</p>
<p>> Jätkusuutlik linnapiirkondade areng</p>	<p>toetuspõhimõtete rakendamisel soosida keskkonnahoidlikke hankeid.</p>	<p>Võimalusel kasutatakse rohelist infrastruktuuri lahendusi.</p>

Seire

Perioodi 2014-2020 partnerlusleppes ning ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas ei seata eesmärgi ega arenguprioriteete, mille rakendumisel oleks ette näha olulise mõju avaldumine ja negatiivse mõju suurendamine looduskeskkonna aspektidele. Seega KSH ekspertrühm ei näe ette täiendavaid seire meetmeid negatiivse keskkonnamõju hindamiseks ja minimeerimiseks.

Eestis on mitmete keskkonnavaldkondade seire reguleeritud õigusaktidega ja nende läbiviimine toimub läbi riikliku keskkonnaseire ja valdkonnapõhiste arengukavade. Vastava valdkonna ametkond peab hoolitsema keskkonna eest oma haldusalal, ohjeldades kavandatavatest tegevusest tulenevaid ohte ja suunates uute projektide tervikliku elluviimist. Eesti keskkonnajärelevalve süsteem tervikuna ja rakenduskavade rahastamise protseduurid peaks välistama olulise negatiivse keskkonnamõjuga projektide rahastamise.

KSH tööühm töötas välja indikaatorid rakenduskavaga ette nähtud tegevuste tulemuste hindamiseks. Tegemist on soovituslike indikaatoritega, mida soovime rakendada ning mis ekspertrühma hinnangul aitavad paremini mõõta ning hinnata kavandatud eesmärkide tulemuslikku saavutamist.

Indikaatorid:

Indikaatori nr	Temaatiline eesmärk	Investeeringuprioriteetid	Investeeringuprioriteetidele vastavad konkreetsed eesmärgid	Üldised rakenduskavaga seonduvad tulemusnäitajad, mille jaoks on kehtestatud sihtväärtus	ja KSH soovitusel
7	10. Investeeringu hariduse, koostöö ja oskuste omandamiseks kutsekoolituse ja pidevõppesse	investeeringud hariduse, koostöö ja kutseõppesse oskuste omandamise eesmärgil ja elukestvasse õppesse haridus- ja koostöu arendamise läbi.	Demograafiliste muutustega arvestav ja kaasava hariduse põhimõtetest lähtuv koostöö, mis tagab võrdse ligipääsu kvaliteetsele haridusele kõigis Eesti piirkondades.	Keskhariduse tasemel õppurite jagunemine üldkeskhariduse ja kutsekeskhariduse vahel	1) Kvaliteetse hariduse kättesaadavus piirkonniti 2) Üldine tulemuslikkus PISA testi sooritamisel, sh piirkondlik tulemuslikkus PISA testi sooritamisel 3) Koostöö ajaline pikkus piirkonniti (jalgsi/jalgrattaga, ühistranspordiga, autoga)
8	10. Investeeringu hariduse, koostöö ja oskuste omandamiseks kutsekoolituse ja pidevõppesse	Koolist väljalangemise ennetamine ja vähendamine ning võrdse juurdepääsu hõlbustamine kvaliteetsele haridusele nii koolieelses lasteasutustes kui ka põhi- ja keskkoolis sealhulgas formaalsed, mitteformaalsed ja informaalset õpivõimalused	Kvaliteetsete hariduslike tugiteenuste abil varase koolist ja haridussüsteemist lahkumise vähendamine ning karjäärivalikute toetamine.	1) Osakaal õppuritest, kes peale põhihariduse lõpetamist järgneva kalendriaasta 10. novembri seisuga osalevad järgmise taseme õppes	1) Noorte tööpuuduse määr 2) Põihariduse baasil kutseharidust omandavate noorte osakaal

KSH heakskiitmine

Keskonnaamet kiitis partnerlusleppes ja rakenduskava KSH aruande heaks 22.11.2013 kirjaga nr 6-8/13/24066-2. Keskonnaameti otsustus (KeHJS § 38 lg 1 ja 2, § 40-41, § 42 lg 2-5, § 43 p 1 ning § 44 alusel):

- Keskonnaamet kiidab perioodi 2014-2020 Euroopa Liidu vahendite kasutamise partnerlusleppes ja ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava KSH aruande heaks.
- Partnerlusleppes ja rakenduskava koostamisel (lõplikul valmimisel) arvestada KSH aruande ptk-s 7 nimetatud ettepanekuid.
- Keskonnaamet ei kinnita seire meetmeid perioodi 2014-2020 Euroopa Liidu vahendite kasutamise partnerlusleppes ja ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava jaoks.

Hendrikson & Ko

Kontaktandmed:

Riin Kutsar
+372 7 409 807;
+372 52 69962
riin@hendrikson.ee

RAHANDUS-
MINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA

Prioriteetsed suunad:

- 11) IKT teenuste taristu
- 12) Haldusvõimekus

11. IKT teenuste taristu

Eesmärk:

1. Kõigil on võimalik kasutada kiiret internetti

Toetatavad tegevused:

- uue põlvkonna lairiba baasvõrgu rajamine ja uuendamine turutõrkepiirkondades

Eesmärk:

2. Teenuste baastaristu toetab Eesti elanike ja ettevõtjate toimetamist nii kodus kui piiriüleselt

Toetatavad tegevused:

- Teenuste baastaristu arendamine ning selle koostoimeliseks muutmine teiste Euroopa Liidu riikidega
- Andmete ja tehnoloogiate taaskasutatavuse edendamine

12. Haldusvõimekus

Eesmärk:

1. Suurenenud on inimeste ameti- ja erialane pädevus, juhtimis- ja koostöövõimekus ning institutsionaalne suutlikkus
2. Poliitikakujundamine on terviklikum, kaasavam ja teadmispõhisem

Toetatavad tegevused:

- Organisatsioonide arendamine (struktuuride korrastamise ja koostööprojektidega)
- Inimeste arendamine (koolitus)
- Mõjuanalüüsid ja poliitikauuringud
- Õigusloome arendamine
- Strateegilise juhtimise arendamine
- Rakkerühmade töö käivitamine
- Regionaalse koostöö arendamine
- Partnerite võimekuse arendamine poliitikakujundamises osalemiseks

12. Haldusvõimekus

Eesmärk:

3. Avalikke teenuseid pakutakse kättesaadavalt, ühtselt, kasutajakeskselt ja nutikalt

Toetatavad tegevused:

- Avalike teenuste pakkumise arendamine, sh ka analüüsid ja e-teenused

HALDUSVÕIMEKUS JA IKT

Haldusvõimekus

- Suuna eesmärgid ja kavandatud tegevused lahendavad adekvaatselt Eesti avaliku halduse arenguvajadusi:
 - individuaalse võimekuse arendamise (inimeste teadmised ja oskused),
 - institutsionaalse võimekuse tõstmise (protsesside ja struktuuride, sh poliitikakujundamise ja võrgustike arendamine),
 - teenuste osutamise alase võimekuse arendamise (avalike teenuste osutamise parendamine IKT võimaluste abil) kaudu.
- Avalike teenuste arendamisele IKT vahenditega panustatakse tugevamalt kui eelmisel perioodi.

Haldusvõimekus

- Edasises töös pöörata tähelepanu:
 - Avalike teenuste arendamise tegevused on killustatud erinevate teemade alla.
 - Terviklikku kohalike avalike teenuste osutamise lahendust ei teki.
 - Kas kavasolevad investeeringute koordineerimise vahendid (maakondlikud arengustrateegiad) tagavad vahendite kasutamise parimal ja kestlikul viisil?

IKT teenuste taristu

- Esiletõstmist väärrib selge fookus IKT valdkonna arengueelduste loomisele: toetatakse nii lairibavõrgustiku väljaarendamist kui teenuste nõrpe taristu arendamist.
 - kasu saavad pigem hõredama asustusega maapiirkonnad ja väikeasulad.
- Mõju saavutamise eeldab taristu tõhusat kasutuselevõttu ehk vastavate teenuste olemasolu ja kasutamist.

Partnerorganisatsioonide kaasamine

- Info planeerimisprotsessi kohta ja vajalikud materjalid olid kättesaadavad, kavakohased kohtumised toimusid, oli võimalus esitada küsimusi ja ettepanekuid.
- Lühikesed sisendi andmise tähtajad ja suur töömaht ei lubanud osapooltel maksimaalselt sisu loomisse panustada.
- Ebapiisav tagasiside ettepanekutele ja põhjendused valikutele – kaasatavad ei ole lõpuni mõistnud kõigi langetatud valikute ja otsuste tagamaid.

Horisontaalsed põhimõtted ja teemad (I)

- Meeste ja naiste võrdõiguslikkuse, mittediskrimineerimise ja juurdepääsu edendamine:
 - Positiivse mõjuga on hoolduskoormuse vähendamise ja karjäärinõustamise teemad.
 - Mitmete teemade puhul pole neid teemasid lahti mõtestatud (nt transport, ettevõtlus).
 - Pädevus selleks väike, levivad erinevad käsitlused, selge koolitusvajadus.
- Mõju saavutamise sõltub edasistest tegevustest.

Horisontaalsed põhimõtted ja teemad (I)

- Headeks näideteks, kuidas teemasid on läbivalt silmas peetud, on:
 - **säästev areng** (linnapiirkonnad, keskkonna ja energeetika teemad, ka transport, TjaA ja ettevõtlus),
 - **Infoühiskond** (IKT taristu, avalikud teenused, nutikas spetsialiseerumine).
- **Regionaalarengu** osas pole kindlust, et erinevate valdkondade alla planeeritud tegevused on kooskõlas ja moodustavad kokku terviku.

Kokkuvõttes (I)

- PL ja OP tegelevad selgelt Eesti ees seisvate **olulisemate väljakutsete lahendamisega**.
 - Nt sotsiaalse sidususe parandamine, infoühiskonna kiirem areng, teaduse suunatus ühiskonna vajadustele, jne.
- Planeerimisprotsessi käigus on suudetud saavutada tegevuste fokuseeritus ja (üksikute eranditega) valitud välja kõige olulisemad probleemid ja lahendused.
- Üldjuhul on valitud **arenguhüpet tagavad** tegevused.

Kokkuvõttes (II)

Olulised küsimused, mis vajavad edaspidi erilist tähelepanu:

- **Horisontaalsete põhimõtete** rakendamise tagamine.
- **Nutika spetsialiseerumise** kontseptsiooni konkretiseerimine, muudatustele suunamine, muude valdkondadega sidumine.
- **Täiendõppe ja majanduse arengu vahelised seosed**.

Muret valmistab ka **tulemuste mõõtmine** – kui põhjuslikud seosed tegevuste ja tulemuste vahel on ebamäärased, pole kindlust, et teostatud tegevustega saavutame eesmärgi soovitud tasemel.

Kokkuvõttes (III)

- Strateegilisel tasandil tehakse 'õigeid asju', kuid elluviimisel ei teki tunnet, et 'asju tehakse õigesti' – kas meetmete tegevused ikka viivad soovitud tulemusteni?
- Mitmetele väljakutsetele vastamiseks on vajalik **kooskõla siseriiklike reformide** kavandamise ja/või elluviimisega (haldusreform, haridusreform, tervishoiusüsteemi reform, riigihalduse korrastamine).

Edasine ajakava

- Veebruar: partnerluslepe ja ÜKP rakenduskava valitsuse poolt heaks kiidetud
- Dokumendid EK-le esitatud, algavad ametlikud läbirääkimised Eesti ja EK vahel
- Paralleelselt jätkuvad:
 - riigisiseste õigusaktide eelnõude menetlemine, sh struktuuritoetuse seadus
 - meetmete (sh toetuse andmise tingimuste) väljatöötamine ([kontaktid ministeeriumites](#))

Täname kaasa mõtlemast ja arutlemast!

Info: www.strukturifondid.ee

Kontakt: eurotoetused2014-2020@fin.ee

RAHANDUSMINISTEERIUM
MINISTRY of FINANCE of the REPUBLIC of ESTONIA
